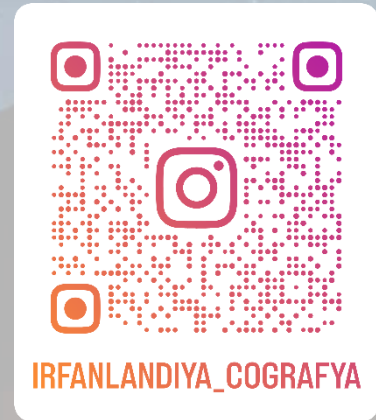

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI KONUMU

IRFANLANDIYA_COGRAFYA

irfanlandiya_cografya

www.irfanakarr.com

SUNUM İÇERİĞİ

ÜNİTE/TEMA: MEKÂNSAL BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

KONU (İÇERİK ÇERÇEVESİ)

Türkiye'nin Coğrafi konumu

ÖĞRENME ÇIKTILARI

COĞ.9.2.2. Türkiye'nin konum özelliklerini algılayabilme

SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- Türkiye'nin konum özelliklerini belirler.
- Türkiye'nin konum özelliklerini görselleştirir.
- Türkiye'nin konum özelliklerini özetler.

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI KONUMU

Mutlak (Matematik) Konum

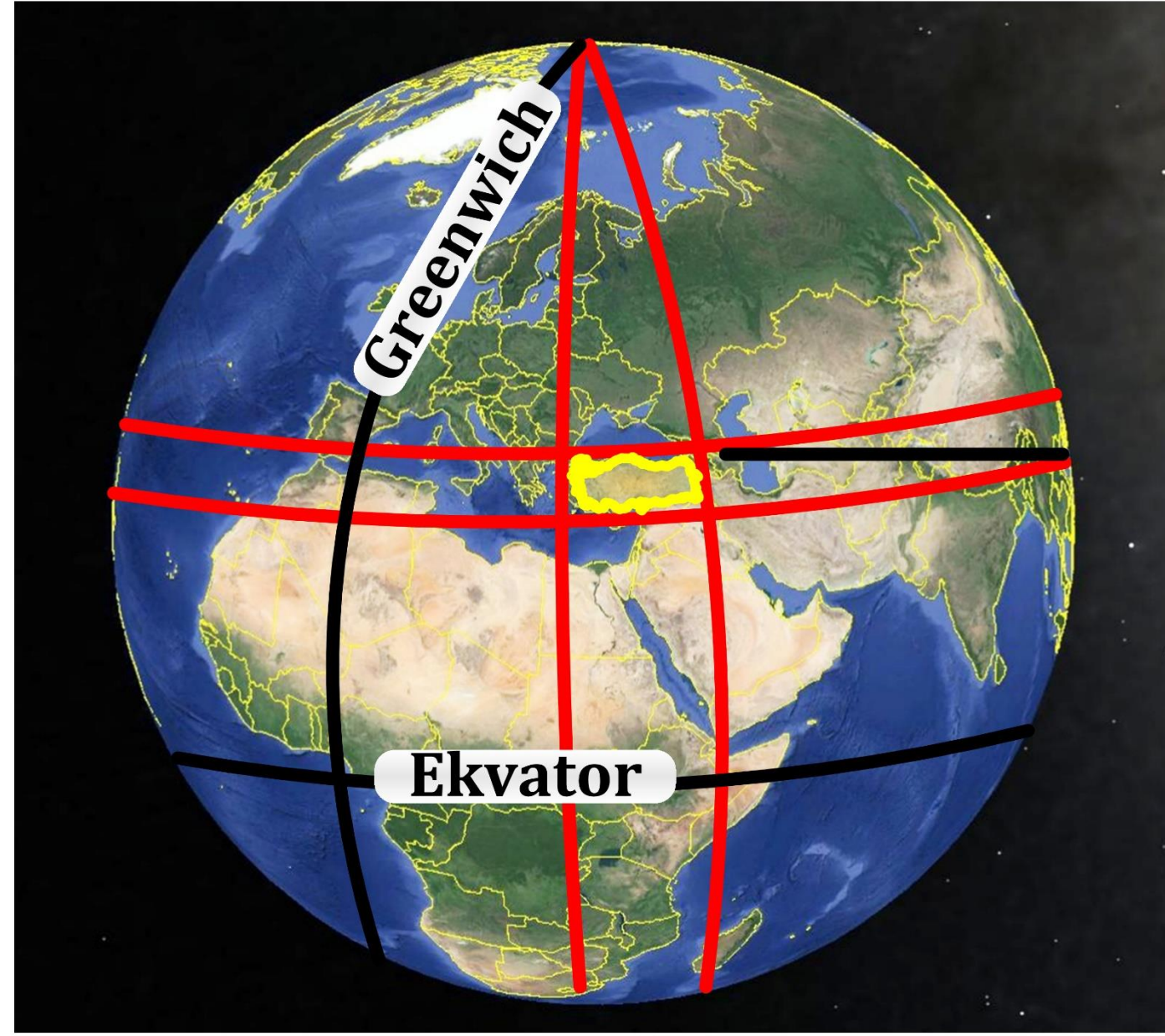
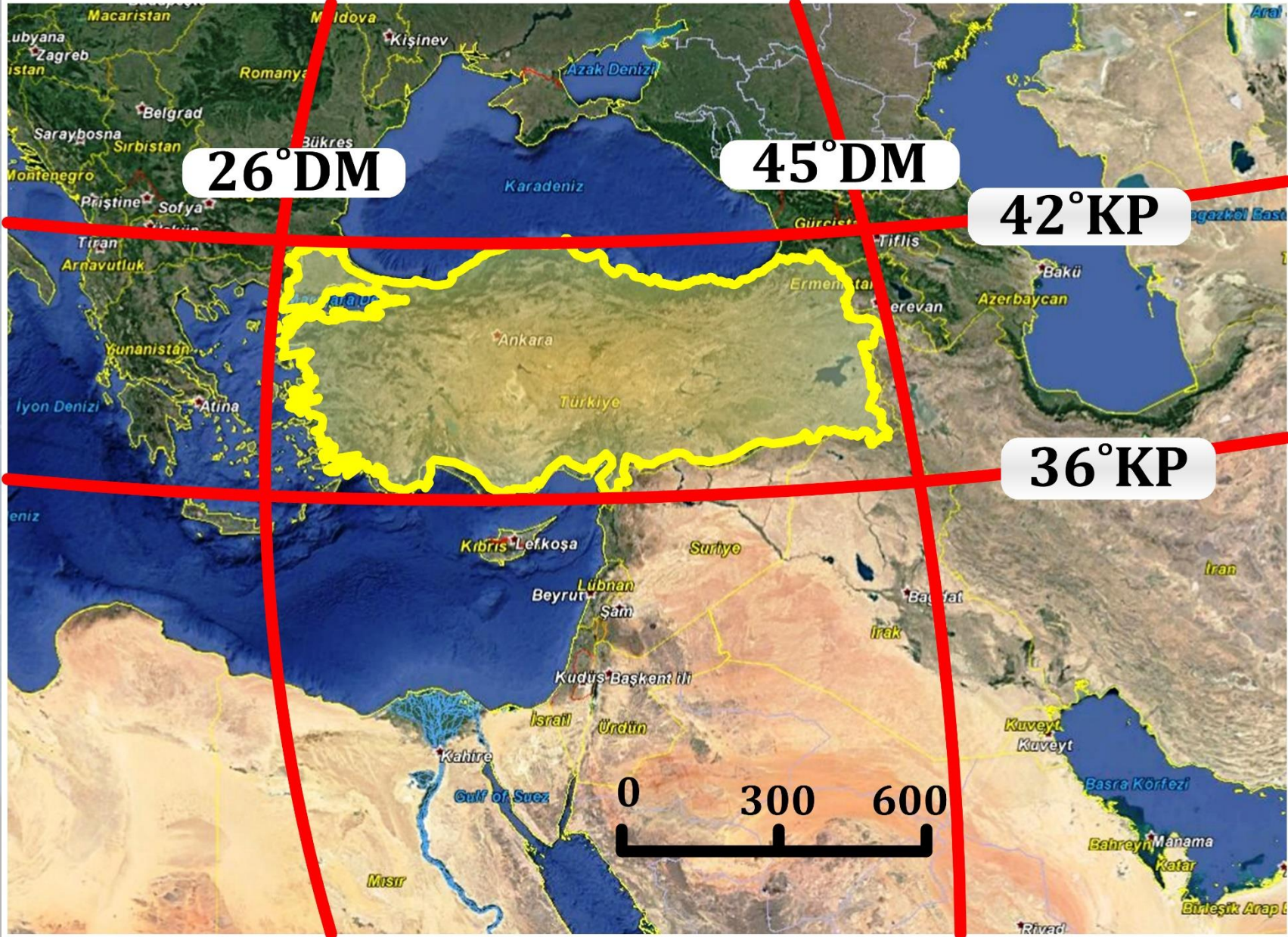
- Herhangi bir yerin Ekvatora ve Başlangıç meridyenine göre konumudur.
- Bir yerin Dünya üzerindeki kesin konumunun belirlenmesini sağlar.
- Navigasyon, akıllı sistemler ve haritalarda kullanılır.

Özel Konumu

Bir yerin dünya üzerindeki diğer yerlere göre farklı özelliklerini ifade eder. Bu konum; bir ülkenin jeopolitik, ekonomik ve kültürel ilişkilerini ve önemini belirler.

- İnsanların bölgeye ilişkin algılarına dayandığından bir yerin konumunu belirlemenin daha öznel bir yoludur.
- Bir yerin nehirler, dağlar veya şehirler gibi diğer önemli özelliklere yakınlığını belirlemek için kullanılabilir.
- Coğrafya ve şehir planlamasında önemlidir çünkü farklı yerler arasındaki ilişkileri ve bunların birbiriyle nasıl etkileşime girdiğini anlamaya yardımcı olur.
- Çevredeki ortam değiştikçe veya yeni yerler geliştikçe zaman içinde değişebilir. Örneğin evinin adresini bir alışveriş merkezinin (AVM) karşısı olarak tanımlayan bir kişi, AVM'nin yıkılmasıyla adres tanımını değiştirecektir.

TÜRKİYE'NİN MUTLAK KONUMU & ETKİLERİ

TÜRKİYE'NİN UÇ NOKTALARI

26°DM

Çanakkale
Avlaka

EN BATISI

Sinop
İnceburun

EN KUZEYİ

45°DM

42°KP

İğdir
Dilucu

EN DOĞUSU

Türkiye

Hatay
Topraktutan

EN GÜNEY

36°KP

TÜRKİYE'NİN MATEMATİK (MUTLAK) KONUMU ve ETKİLERİ

Türkiye'nin orta kuşakta (ılıman kuşakta) yer almasının sonuçları şunlardır:

- 1- Türkiye Akdeniz ikliminin etkisi altındadır.
 - 2- Türkiye Batı rüzgarlarının etkisi altındadır.
 - 3- Türkiye cephe yağışlarının etkisi altındadır(Kış aylarında).
 - 4-Türkiye de dört mevsim belirgin olarak yaşanır,
 - 5-Türkiye de çok sıcak ve çok soğuk makro iklimler görülmez .
 - 6- Türkiye de daha çok ılıman iklimler görülür.
 - 7- Türkiye”de yıl içerisinde de ki sıcaklık değişimi çok belirgindir.
 - 8-Türkiye de doğal bitki örtüsü, tarım ürünü, ekonomik faaliyet çeşitliliği fazladır.
- (Bu durum Türkiye”nin matematik ve özel konumunun ortak sonucudur).

Türkiye'nin Kuzey Yarımkürede yer almasının sonuçları şunlardır:

Güneyden kuzeye doğru gidildikçe;

- Güneş ışınlarının geliş açısı daralır.
- Gölge boyları uzar.
- Sıcaklık ortalamaları azalır.
 - Sıcaklık değerleri düştüğü için;
 - Kalıcı kar alt sınırı alçalır.
 - Yerleşme üst sınırı alçalır.
 - Bitki türleri değişiklik gösterir.
 - Deniz suyunun sıcaklığı düşer.
 - Denizlerin tuzluluk oranı azalır. (Karadeniz %18, Ege %33, Akdeniz % 38)
- Gece-gündüz arasında süre farkı artar. Yazın gündüzler uzarken kışın geceler uzar.
- Çizgisel hız azalır.
- Alaca karanlık süresi uzar.
- Haziran, Temmuz, Ağustos aylarında yaz mevsimi görülür.
- Güneş ışınlar dağların güney tarafına kuzey tarafına oranla daha büyük açıyla gelir. Bundan dolayı normal koşullarda güney tarafı daha sıcak olur. Buna da bakı etkisi denir.
- 21 Haziran’da en uzun gündüzler, 21 Aralık’ta en uzun geceler yaşanır.

Kuzey Kutup Dairesi

Kutup (Soğuk) Kuşak

ORTA KUŞAK

Yengeç D.

Ekvator

Oğlak D

TROPİKAL KUŞAK

TÜRKİYE ORTA KUŞAK

(ILIMAN KUŞAK)

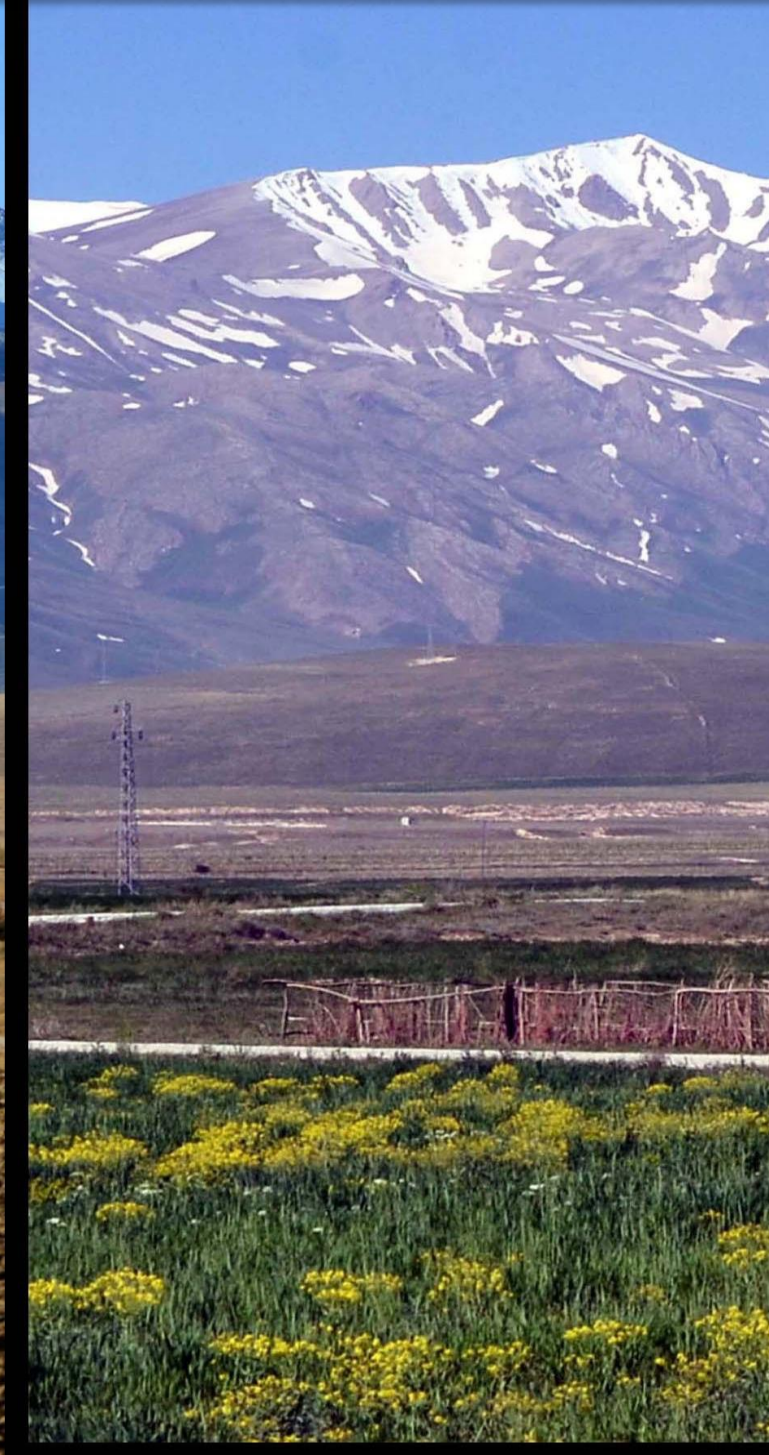
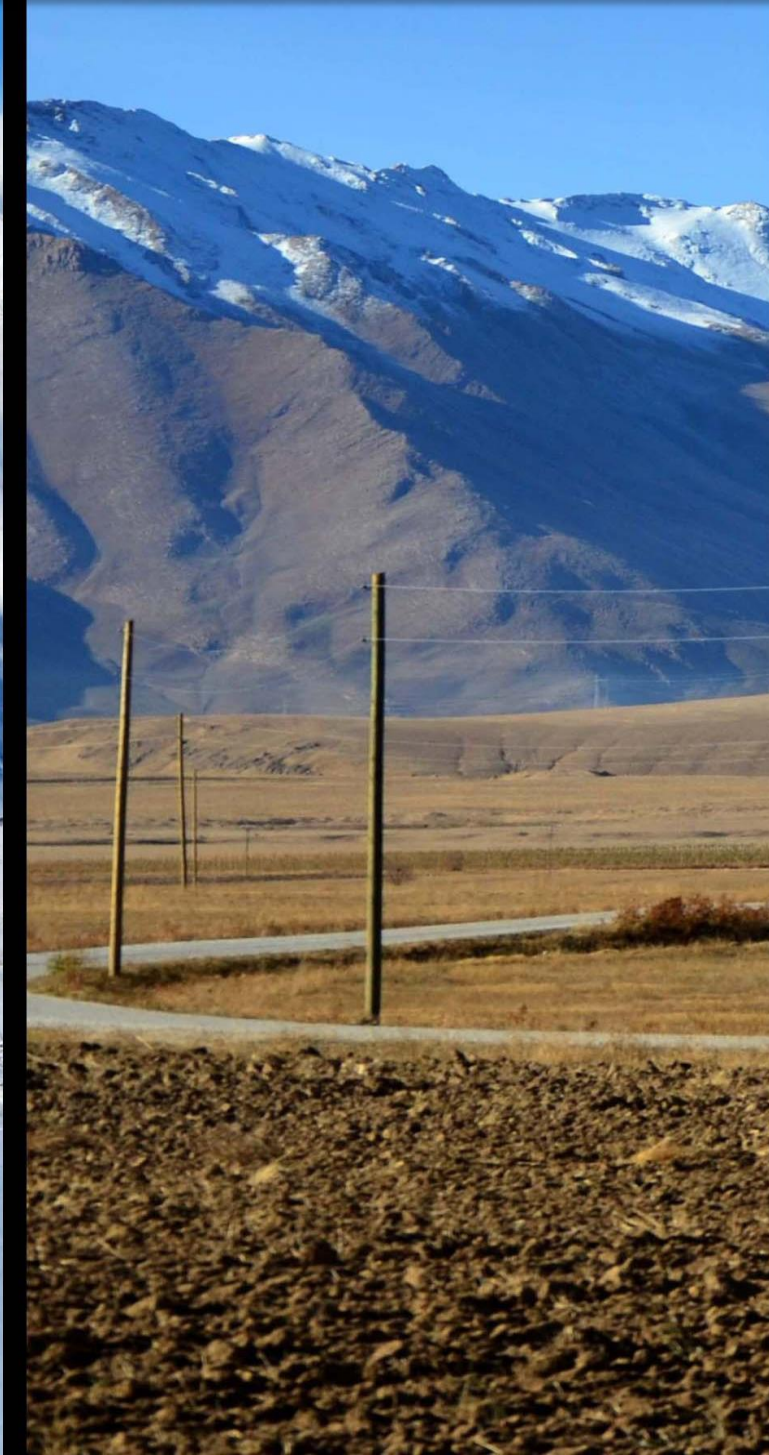
BULUNMAKTADIR. BU

NEDENLE DÖRT MEVSİM

BELİRGİN OLARAK

GERÇEKLEŞMEKTEDİR.

Türkiye orta (ılıman) kuşakta olduğundan 1 yılda dört mevsim belirgin olarak yaşanır.

TÜRKİYE'NİN GÖRECELİ KONUMU & ETKİLERİ

Türkiye: Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine en yakın olduğu yerde bulunmaktadır.

DOĞAL KÖPRÜ GÖREVİ YAPMAKTADIR.

TÜRKİYE & KOMŞULARI

TÜRKİYE YARIMADA
ÜLKESİDİR.

TÜRKİYE, ORTA DOĞU VE KAFKASYA'DAKİ ZENGİN ENERJİ KAYNAKLARINI AVRUPA'YA TAŞIYAN BORU HATLARININ GEÇTİĞİ BİR «ENERJİ KORİDORU» KONUMUNDADIR.

Veri Kaynağı. BOTAŞ

irfanlandiya_cografya

www.irfanakarr.com

İrfan Akar

Enerji Boru Hatları
 Doğalgaz
 Petrol

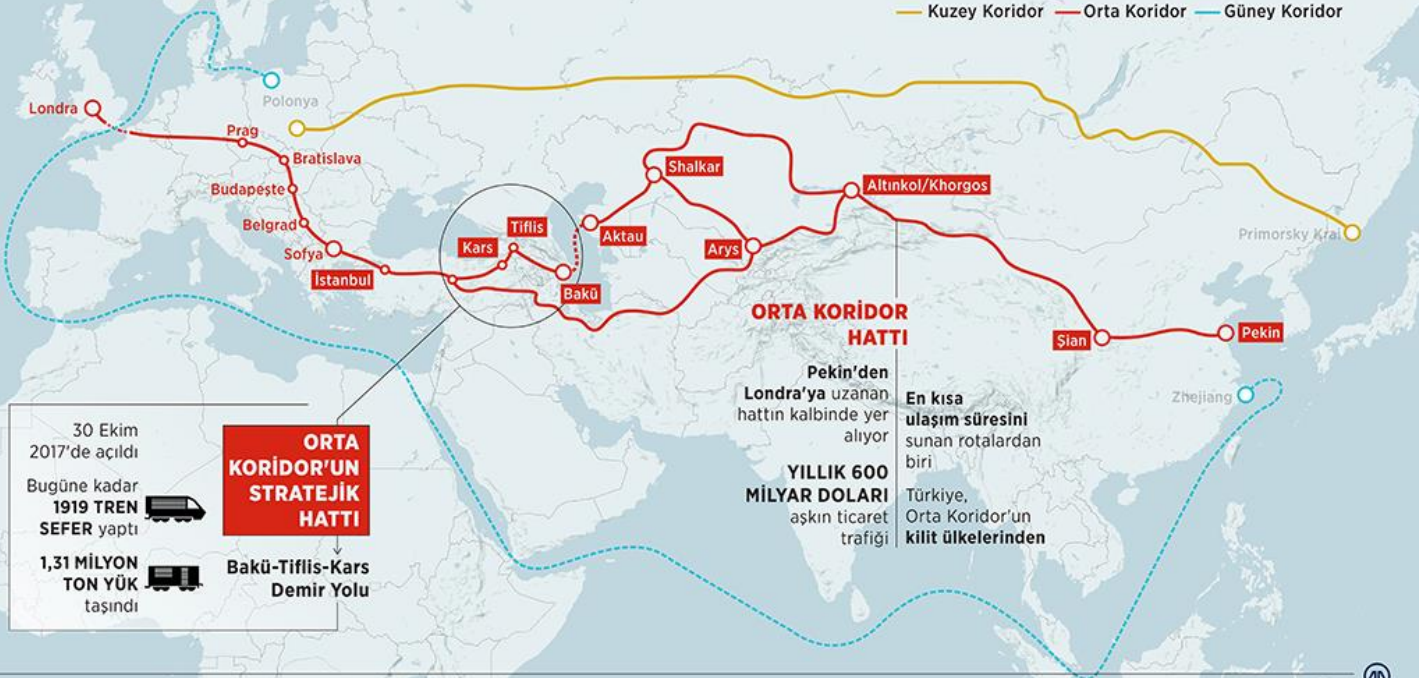
Harita İşaretleri
 İl Sınırları
 Barajlar
 Doğal Göller
 Ülke Sınırları
Yükseklik (m)
 En yüksek: 5137
 En alçak : 0

DEMİR İPEK YOLU

Jeopolitik gelişmeler Türkiye'nin Orta Koridor'daki rolünü güçlendiriyor

Orta Koridor hattı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan ziyaretiyle yeniden gündeme geldi

— Kuzey Koridor — Orta Koridor — Güney Koridor

TÜRKİYE, KITALAR ARASI TİCARET YOLLARININ KESİŞİM NOKTASINDA YER ALMASI NEDENİYLE EKONOMİK OLARAK DA BÜYÜK BİR AVANTAJA SAHIPTİR. İSTANBUL, DÜNYA ÇAPINDA ÖNEMLİ BİR FİNANS VE TİCARET MERKEZİ OLARAK ÖNE ÇIKMAKTADIR. AYRICA TÜRKİYE'NİN FARKLI İKLİM VE COĞRAFI ÖZELLİKLERİ TARIM, TURİZM VE SANAYİ SEKTÖRLERİNDE ÇEŞİTLİLİK VE ZENGİNLİK SUNAR.

T.C. ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

DEMİR İPEK YOLU

KUZAY KORİDOR

ORTA KORİDOR

GÜNEY KORİDOR

Aşağıdaki etkinliği harita ve HGM Küre'den yararlanarak yapınız.

İş birlikli çalışmayla Türkiye'nin mutlak ve göreceli konum özelliklerini Azerbaycan, Ukrayna, Yunanistan, Libya ve Mısır'a göre yorumlayınız.

Mutlak Konum

- **Türkiye 26-45 Doğu Boyamları 36-42 Kuzey Enlemleri arasındadır.**
- **Libya ve Mısır Ekvatora daha yakın olduğu için Güneş ışınlarını daha büyük açıyla almaktadır.**
- **Ukrayna Kuzey kutbuna daha yakın olduğu için güneş ışınlarını daha dar açıyla almaktadır.**
- **Yunanistan Türkiyeyle benzer enlemlerde yer aldığı için yaşadıkları mevsim ve güneş ışınlarının geliş açısı gibi özellikleri benzerdir.**

Göreceli Konum

- **Türkiye iki önemli boğaza sahiptir.**
- **Libya, Mısır, Ukrayna ve Yunanistan'ın böyle özellikleri yoktur.**
- **Türkiye 3 farklı kıtanın kesişim noktasındadır. Mısır, Libya, Ukrayna ve Yunanistan bu özelliğe sahip değildir.**
- **Türkiye uluslararası ticaret yollarından Karayolu, hava yolu ve deniz yolu ticaret yollarının birleştiği merkezi konumdadır.**

DEĞERLENDİRME: Öğretmeninizin rehberliğinde çalışmanızı kontrol edip varsa eksik cevaplarınızı düzenleyiniz.

Türkiye'nin uluslararası hukuka dayanan hak ve menfaatleri doğrultusunda ilan edilmiş deniz yetki alanlarının tümü ile göl, akarsu vb. tüm su kaynakları Mavi Vatan olarak adlandırılır.

Türkiye; Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine yaklaştığı alanda, Anadolu ve Trakya yarımadaları üzerinde yer alır. Türkiye'nin kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Akdeniz, batısında Ege Denizi bulunur. Ülke sınırları içindeki Marmara Denizi iç deniz niteliğindedir. Türkiye'nin gerçek yüz ölçümü 780.043 km²'dir. Ayrıca Türkiye'nin deniz hâkimiyet alanı; Misâk-ı Millî sınırları içerisinde, vatanın denizlerdeki parçası olan Mavi Vatan sınıridir.

XV. yüzyılın sonlarında Osmanlı Devleti'nde Barbaros Hayrettin Paşa'nın "Denizlere hâkim olan cihana hâkim olur." sözü ile Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün "En güzel coğrafi vaziyette ve üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye; endüstrisi, ticareti ve sporu ile en ileri denizci millet yetiştirmek kabiliyetindedir. Bu kabiliyetten istifade etmeyi bilmeliyiz. Denizciliği, Türk'ün büyük millî ülküsü olarak düşünmeli ve onu az zamanda başarmalıyız." sözlerinde işaret ettiği gibi Türkiye topraklarının yanı başında bulunan denizlerdeki egemenlik hakları da ana vatan gibi korunmalı ve denizlerden en iyi şekilde yararlanılmalıdır.

Türkiye'nin Ege Denizi ve Doğu Akdeniz'deki hukuki ve coğrafi haklarını görmezden gelen haksız talepler karşısındaki mücadelesine örnekler veriniz.

Harita: Türkiye'nin su kaynakları (Mavi Vatan)

Türkiye için Mavi Vatan kavramı

- denizlerin stratejik önemini,
- uluslararası ilişkilerdeki haklarını,
- kıyı ve deniz güvenliğini,
- vatan savunmasını,
- enerji kaynaklarını (petrol, doğal gaz, gaz hidrat, uranyum, manyetit) kullanmayı ifade eder.

"Türk çocuğu; Her işte olduğu gibi, havacılıkta da, en yüksek düzeyde, gökte, seni bekleyen yerini, az zamanda, dolduracaksın."

Atatürk

1944 tarihli Şikago Uluslararası Sivil Havacılık Konvansiyonu'nda ülkelerin kendi hava sahaları üzerinde egemenlik hakkının olduğu belirtilmiştir. Denizlerin üzerindeki iz düşümü olan hava sahası, denizlerdeki zenginliklerin üzerinde bir koruma kalkanı sağlamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenliği altındaki kara sınırları ve deniz yetki alanlarının üzerinde bulunan hava sahasını kapsayan alan Gök Vatan (Ulusal Hava Sahası) olarak adlandırılır.

Vatanımızın bir parçası olan Gök Vatan, Türkiye'nin gökyüzündeki hâkimiyet alanıdır. Havadaki savunma ve taarruz sahasını kapsar. Ayrıca uçuş bilgi bölgesi (FIR) sorumluluğuna karşılık gelmektedir. Gök Vatan, Türkiye'nin egemenliği altındaki kara ve deniz sınırlarımızla ilişkilidir. Gök Vatan, Türkiye'nin ulusal hedeflerine ulaşması için siyasi, askerî ve ekonomik alanlarda ilerlemeyi ifade eder.

Günümüzde hava hâkimiyeti, kara ve deniz hâkimiyeti gibi stratejik önem arz etmektedir. Bu bakımdan Türkiye'nin Mavi Vatan olarak kabul ettiği deniz yetki alanı ne kadar önemliyse hava hâkimiyet sahası olan Gök Vatan da o derece önemlidir.

Türkiye; ürettiği uçak, insansız hava araçları, yerli uydular, uzay araştırmaları, millî uzay programı gibi projelerle havacılık ve uzay alanında önemli adımlar atmaktadır.

Türkiye'nin Ürettiği Başlıca Hava Savunma Teknolojileri

- Anka: Orta irtifada uçabilen ve uzun süre havada kalabilen İHA (İnsansız hava aracı)
- Karayel: Yüksek performanslı, taktik İHA
- Göktürk-2 ve İMECE: Gözlem uyduları
- TAI Hürkuş: Eğitim ve hafif saldırı uçağı
- Gökbey: İlk özgün helikopter
- T-129 Atak: Taarruz helikopteri
- Gökdeniz ve Hisar: Hava savunma sistemi
- ÇAFRAD: Radar sistemleri

Türkiye daha çok 3. ve 4. Jeolojik zamanda oluştuğu için yüksek ve engebeli bir ülkedir.

Türkiye-Şırnak-Kato Dağı (Kıvrımlı Dağlar)

Türkiye'nin birçok bölgesinde deprem riski yüksektir.

TÜRKİYE DEPREM TEHLİKE HARİTASI

1999, 17.480 ÖLÜ (7.4)

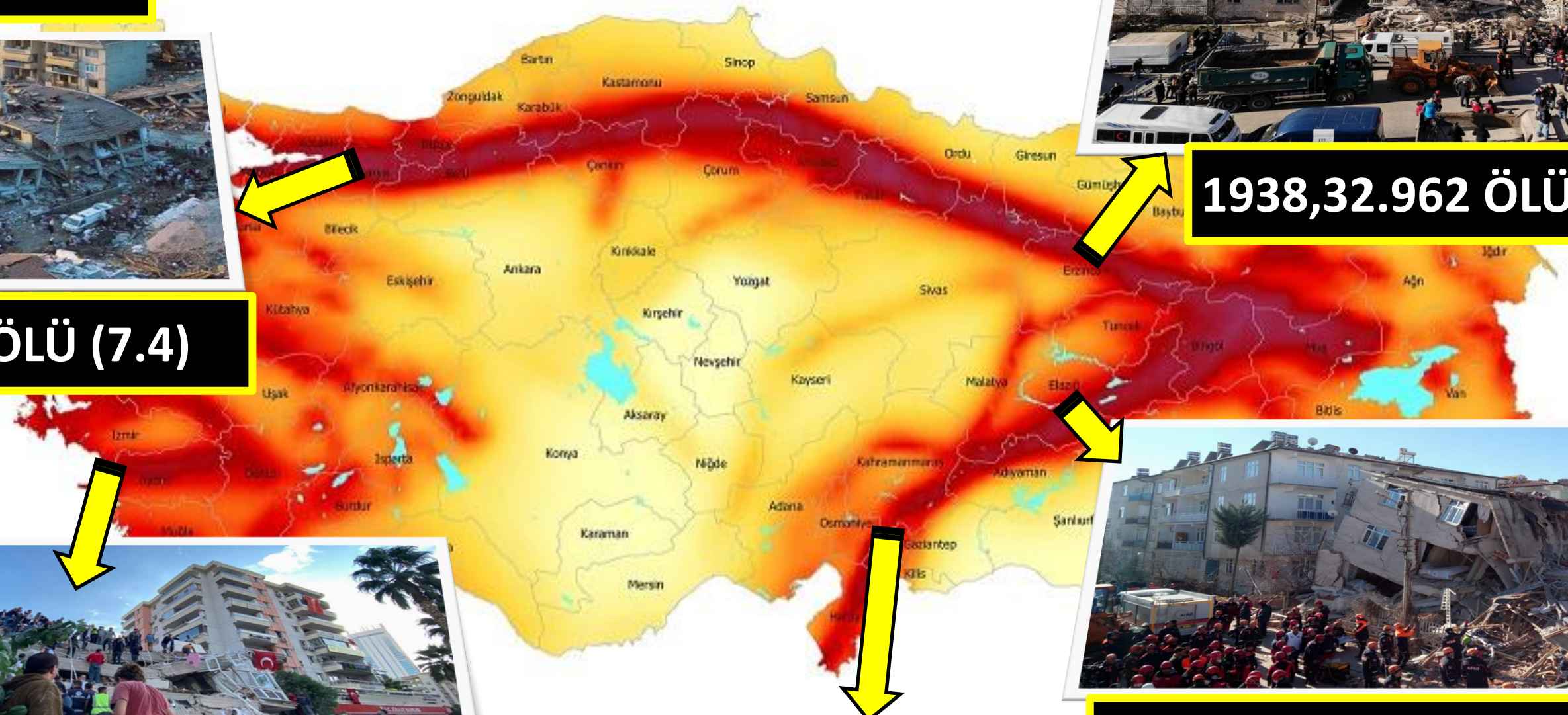
2020, 41 ÖLÜ (6.8)

**2023 (7,7;7,6;6,5)
53 bin 537 can kaybı
105 milyar dolar kayıp**

2020, 41 ÖLÜ (6.8)

2018© Haritanın telif ve ictibas hakkı AFAD Başkanlığına aittir. AFAD'ın yazılı izni alınmadan mekanik veya diğer yollara çoğaltılması, dağıtılması, basılması, yayımlanması durur başvurulacaktır.

Türkiye-Şırnak-Uzungeçit-Kelmemed Dağı (Kıvrımlı Dağlar)

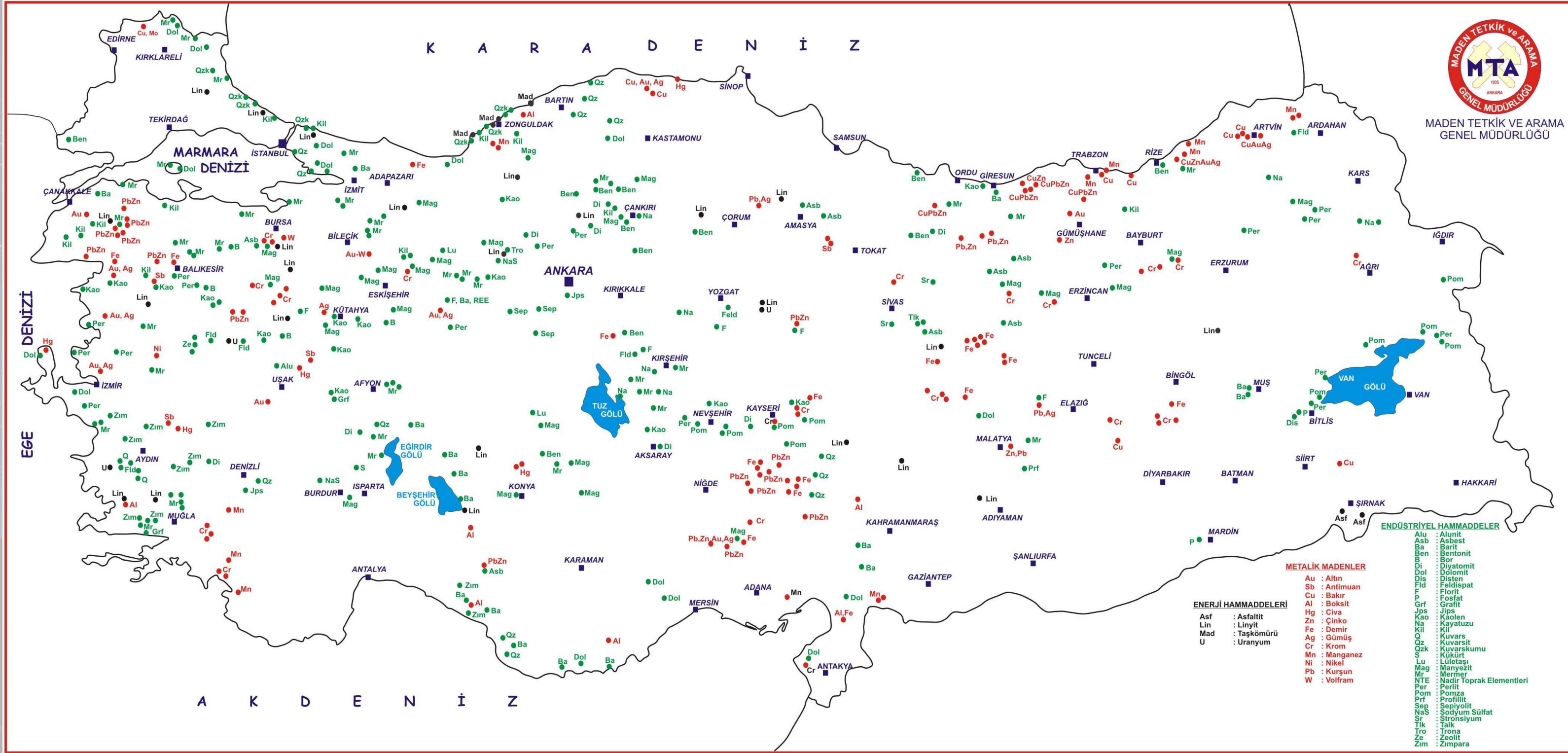

**Türkiye'nin ortalama yükseltisi 1132 metredir.
Bu değer Avrupa kıtasının ortalama yüksekliğinin yaklaşık üç katıdır.**

Ülkemiz yeraltı kaynakları çeşitliliği fazladır.

MADEN TETKİK VE ARAAMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Akarsularımızın akış hızları yüksektir. Akarsularımızdan bazıları spor için elverişlidir. Çoruh Nehri Dünyanın en hızlı akan 3. nehridir.

Ülkemizin yükselti ve engebesinin fazla olmasından dolayı hidroelektrik enerji potansiyeli yüksektir.

Türkiye, Atatürk Barajı -Fırat Nehri

Türkiye, Hakkari -Zap Vadisi

Türkiye, Hakkari -Zap Vadisi

Türkiye’de yer şekillerinin engebeli olması ve kısa mesafelerde önemli yükseklik farklarının gerçekleşmesi, **aynı anda dört mevsim** özelliklerinin yaşanmasına neden olmaktadır.

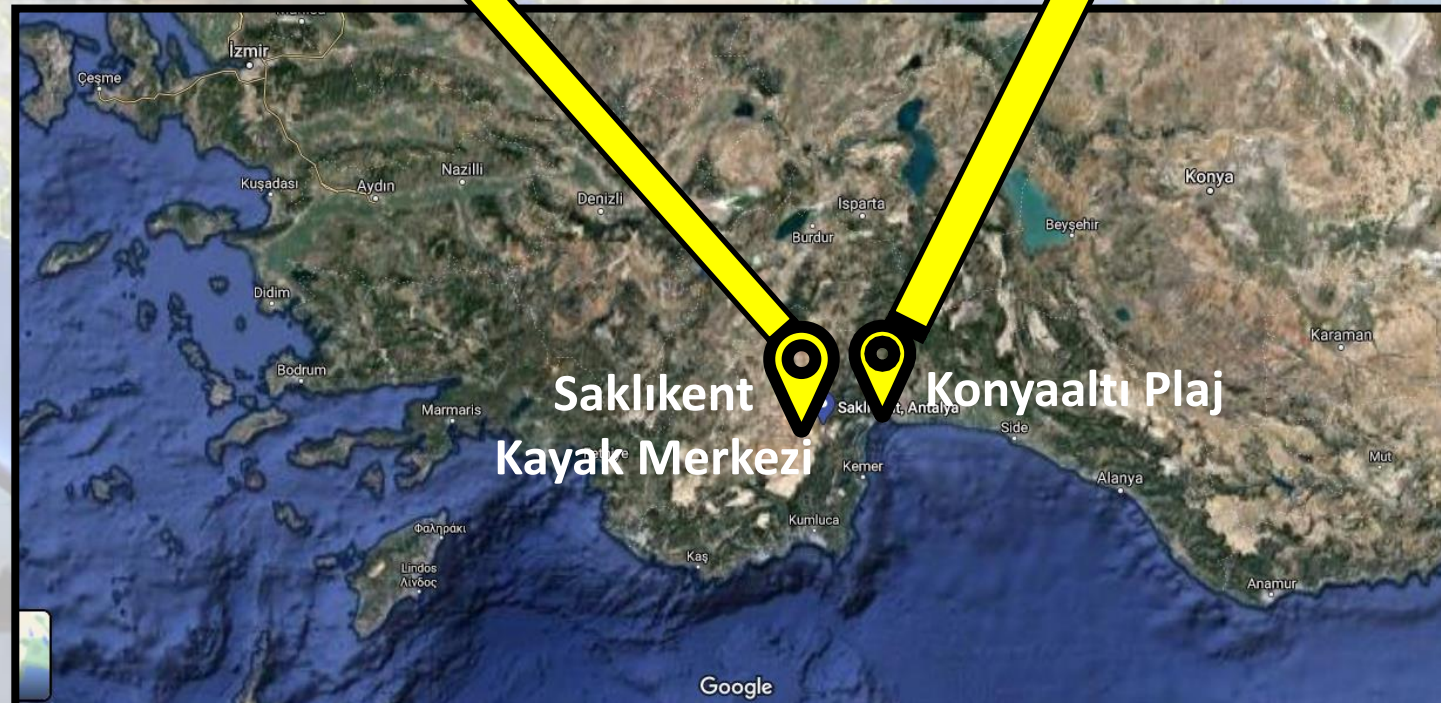
Antalya’da Konyaaltı plajında denize girilebilirken **AYNI ANDA** Bey Dağları’nın **SAKLIKENT** kayak merkezinde kayak yapılabilir.

Antalya, Saklıkent Kayak Merkezi

Antalya, Konyaaltı Plajı

Saklıkent
Kayak Merkezi

Konyaaltı Plaj

Google

ÖZEL VE MATEMATİK KONUMUN ORTAK SONUÇLARI

- Bitki örtüsü çeşidinin fazla olması
- Tarım ürünü çeşidinin fazla olması
- Farklı iklim özelliklerinin görülmesi
- Toprak çeşidinin fazla olması
- Canlı çeşitliliğinin fazla olması
- Endemik türlerin fazla olması

AKDENİZİN İNCİSİ KIBRIS

- DOĞU AKDENİZ'DE 9 BİN 251 KİLOMETREKARE ALANA SAHIPTİR.
- AKDENİZİN EN BÜYÜK 3. ADASIDIR
- KITA SAHANLIĞINDA ÖNEMLİ FOSİL YAKIT REZERVLERİ BULUNMAKTADIR.
- SÜVEYŞ KANALININ AÇILMASIYA JEOPOLİTİK ÖNEMİ ARTMIŞTIR
- **KIBRIS ADASINDAKİ TÜRK VARLIĞI, TÜRKİYE'NİN DIŞ POLİTİKASINDAN VE TOPLUMSAL BAĞLARINDA ÖNEMLİ BİR ROL OYNAMAKTADIR.**

KAYNAKLAR

MEB Coğrafya 9. Sınıf Ders kitabı

www.irfanakarr.com

www.irfanakar.com